

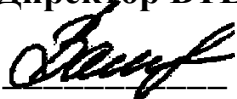
**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВТЕІ КНТЕУ

 Н. Л. Замкова

26 06 2020

МИТНА СПРАВА

CUSTOMS AFFAIR

РОБОЧА ПРОГРАМА

Для всіх галузей знань та спеціальностей

Вінниця 2020

Розробник: Тернова А.С., к.т.н., доцент

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва від 09 квітня 2020 р. пр. № 06; на засіданні вченої ради факультету торгівлі маркетингу та сфери обслуговування від 10 квітня 2020 р. пр. № 04; на засіданні вченої ради інституту від 26 червня 2020 р. пр. № 06.

Рецензенти:

внутрішній рецензент: Сіренко С.О., к.т.н., доцент

зовнішній стейкхолдер: Бабій М.В., начальник відділу експертизи та сертифікації товарів Вінницької торгово-промислової палати.

Редактор: Фатєєва Т. Д.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.В.

Підп. до друку 15.07.2020 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 1,34.
Обл.-вид. арк.1,11. Тираж 5. Зам. № 231.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

На сучасному етапі розвитку багатопольярного світу жодна країна не здатна розвиватися ізольовано. Посилення інтеграційних процесів пояснюється зростаючою взаємозалежністю економік окремих країн і має прояв в укладанні двох- та багатосторонніх угод щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності. За таких умов, вивчення митної справи набуває особливої актуальності.

Митна справа є складовою частиною зовнішньополітичної і зовнішньоекономічної діяльності України й включає в себе: порядок переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів; митне регулювання, пов'язане із встановленням та справлянням митних платежів, а також наданні тарифних пільг та преференцій; процедури митного контролю та митного оформлення; боротьбу з контрабандою та порушеннями вимог Митного кодексу, спрямованих на реалізацію митної політики.

Дана дисципліна є вибірковою.

Метою викладання навчальної дисципліни «Митна справа» є надання знань з організації митної справи та митного регулювання.

Основними **завданнями** курсу є вивчення нормативно-правової бази з питань митної справи та митно-тарифного регулювання; специфіки та методики розрахунків і порядку справляння митних платежів; правових і організаційних основ переміщення через митний кордон товарів та інших предметів; видів відповідальності за порушення митних правил і контрабанду; методології ведення митної статистики зовнішньої торгівлі.

Міждисциплінарні зв'язки: робоча програма упорядкована відповідно до анотації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів, базується на вивченні таких нормативних дисциплін, як «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства», «Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності».

Результатом вивчення навчальної дисципліни «Митна справа» є формування комплексу компетентностей:

– **загальних:**

– здатність отримувати, аналізувати та систематизувати інформацію з базових питань програмного матеріалу навчальної дисципліни з різних джерел (підручників, навчальних посібників, періодичних видань, Інтернету та ін.);

– здатність ефективно організувати свій час;

– здатність здійснювати ефективні міжособистісні комунікації;

– здатність працювати у команді та в міжнародному контексті;

– здатність сприймати різноманітність та міжкультурні відмінності;

– прихильність до етичних цінностей;

– **спеціальних:**

– здатність роз'яснювати окремі положення митного законодавства, вирішувати дискусійні питання, надавати пропозиції щодо його удосконалення;

– здатність систематизувати види митних платежів, аналізувати вплив структурних змін на виконання протекціоністської та фіскальної функцій митної справи;

– здатність формувати об’єкти оподаткування, нараховувати податки з експортно-імпортних операцій, контролювати повноту та своєчасність їх сплати;

– володіння навичками митного декларування та митного оформлення;

– здатність скласти митну звітність.

Програмні результати навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Митна справа» полягають у вмінні:

– роз’яснювати окремі положення митного законодавства, вирішувати дискусійні питання, надавати пропозиції щодо його удосконалення;

– систематизувати види митних платежів, аналізувати вплив структурних змін на виконання протекціоністської та фіскальної функцій митної справи;

– формувати об’єкти оподаткування, нараховувати податки з експортно-імпортних операцій, контролювати повноту та своєчасність їх сплати;

– володіти навичками митного декларування та митного оформлення;

– скласти митну звітність.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Для визначення рівня успішності використовується система комплексної діагностики знань, зорієнтована на стимулювання систематичної аудиторної та самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Запровадження нової системи передбачає підвищення зацікавленості здобувачів вищої освіти до вивчення навчального матеріалу, дає можливість більш об’єктивно оцінити рівень їх знань.

Система оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти передбачає виставлення оцінок за усіма формами проведення занять.

Для оптимізації процесу опанування матеріалу навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти, які навчаються за денною і заочною формами, надається можливість працювати в режимі дистанційного навчання в системі MOODLE.

Підсумкова оцінка визначається за комплексною діагностикою знань студентів (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Рівні компетентності та відповідні критерії оцінювання

Рівні компетентності	За шкалою КНТЕУ	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вмiє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв’язанні задач.

1	2	3
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Підсумковий контроль - екзамен. Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів поточного та підсумкового контролів у співвідношенні 80:20, де 80 – максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 – результат поточної успішності відповідно до шкали переводу поточної роботи для врахування її при підсумковій оцінці.

Обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл

Таблиця 1.2 – Обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл

Теми	Кількість годин				Форми контролю
	всього	з них			
		лекції	практ. заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Загальні положення митної справи	15	4	4	7	УО, Т, СУН
Тема 2. Нормативно-правове забезпечення митної діяльності	11	2	-	9	УО, Т, СУН
Тема 3. Митні режими. Характеристика митних режимів	11	2	2	7	УО, Т, СУН
Тема 4. Митний тариф в системі зовнішньоекономічної діяльності	11	2		9	УО, Т, СУН
Тема 5. Митна вартість товару та методи її визначення	11	2	2	7	УО, Т, СУН
Тема 6. Митні платежі	13	2	4	7	УО, Т, СУН
Тема 7. Нетарифне регулювання та дозвільна система України	13	2	2	9	УО, Т, СУН
Тема 8. Товарна номенклатура в митній справі	13	2	4	7	УО, Т, СУН

1	2	3	4	5	6
Тема 9. Основи переміщення та пропуск через митний кордон України товарів та інших предметів	13	2	2	9	УО, Т, СУН
Тема 10. Особливості переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів	15	4	2	9	УО, Т, СУН
Тема 11. Декларування митної вартості товарів	15	2	6	7	УО, Т, СУН
Тема 12. Організація та здійснення митного контролю	13	2	2	9	УО, Т, СУН
Тема 13. Особливості митного оформлення окремих видів вантажів	15	4	2	9	УО, Т, СУН
Тема 14. Контрабанда та порушення митних правил	11	2	2	7	УО, Т, СУН
Разом за навчальний рік	180	34	34	112	
Підсумковий контроль	Письмовий екзамен				

Примітка: УО – усне опитування; Т – тестування; СУН – система управління навчанням MOODLE.

II. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Загальні положення митної справи

Зародження митно-тарифних відносин в Україні. Сплата данини у Київській Русі, митні застави на кордонах князівських вотчин. Митно-тарифна система за Козацької держави: «мостове» мито.

Митна політика Російської імперії.

Митна система України на початку ХХ століття. Характер і направленість митно-тарифної політики СРСР. Митний тариф 1922 року, вдосконалення системи тарифного регулювання.

Характеристика сучасного етапу розвитку митно-тарифної політики України. Еволюція митно-тарифної політики України з моменту становлення держави.

Митна система України: основні принципи та завдання функціонування системи. Механізм прийняття рішень у сфері застосування митного тарифу. Структура та підпорядкування митних органів України Органи державного регулювання митної служби України. Основні завдання, функції та права ДФСУ.

Структура митної служби України: Центральний апарат ДФСУ, спеціалізовані установи та митниці.

Роль та місце митної справи в економічному розвитку України на сучасному етапі.

ТЕМА 2. Нормативно-правове забезпечення митної діяльності

Особливості сучасного державного регулювання міжнародної торгівлі. Зовнішньоекономічна політика держави. Захист внутрішнього ринку від конкуренції іноземних товарів. Методи тарифного і нетарифного регулювання міжнародної торгівлі як інструменти зовнішньоекономічної політики держави. Основні форми зовнішньоторговельної політики держави: протекціонізм та лібералізація.

Мито в системі регулювання зовнішньої торгівлі. Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур.

Законодавча база України, що забезпечує регулювання зовнішньоекономічної діяльності та митно-тарифне регулювання. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність». Основні положення Митного кодексу України, інші нормативно-правові акти.

Зовнішньоторговельні документи: фактура; залізнична накладна; міжнародна накладна повітряного транспорту; міжнародна накладна автомобільного транспорту; коносамент річкового транспорту; коносамент морського транспорту; поштові посвідчення відправника; страхові документи (поліс, страховий сертифікат).

ТЕМА 3. Митні режими. Характеристика митних режимів

Поняття митного режиму, його види та значення. Класифікаційні ознаки митних режимів. Характеристика митних режимів: імпорту, реімпорту, експорту, реекспорту, транзиту, тимчасового ввезення (вивезення); митного складу, спеціальної митної зони, магазину безмитної торгівлі, переробки на митній території України, переробки за межами митної території України, знищення або руйнування, відмови на користь держави.

ТЕМА 4. Митний тариф в системі зовнішньоекономічної діяльності

Структура митного тарифу України. Види мита. Функції митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Економічні складові митного тарифу. Економічна роль тарифу. Методика розробки ставок національних митних тарифів. Критерії для визначення ставок імпортного мита. Звільнення від сплати мита. Законодавство України щодо застосування преференційних, пільгових та повних ставок імпортного мита. Країни, з якими Україною укладено торговельно-економічні угоди з наданням режиму найбільшого сприяння або національного режиму.

Загальні поняття щодо методики митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, визначення країни походження товарів. Критерії походження товарів та їх сертифікація.

Особливості тарифного регулювання імпортних операцій у Європейського Союзу і США.

ТЕМА 5. Митна вартість товару та методи її визначення

Теоретичні основи митної вартості. Поняття митної вартості та еволюція її змісту. Методичні підходи до визначення митної вартості. Юридична основа для визначення митної вартості товару. Складові розрахункової митної вартості товару. Методика розрахунку експортної митної вартості товару.

Методи визначення митної вартості: за ціною угоди щодо товарів, які імпортуються, за ціною угоди щодо подібних (аналогічних) та щодо ідентичних товарів, метод оцінки на основі віднімання вартості, метод оцінки на основі додавання вартості, резервний метод.

Контрактна (фактурна) вартість. Контракт, контрактна ціна.

Загальна характеристика міжнародних правила тлумачення торгових термінів Інкотермс. Використання Інкотермс-2010 для розрахунку митної та фактурної вартості. Особливості визначення митної вартості за різних умов поставки згідно правил Інкотермс-2010.

ТЕМА 6. Митні платежі

Види і типи мита. Механізм розрахунку та стягнення мита. Імпортне/експортне мито. Етапи нарахування мита.

Роль митних платежів в системі економічних відносин держави.

Сутність, завдання, класифікація митних платежів. Митні збори, акцизний збір, ПДВ. Митні пільги.

Порядок нарахування та сплати податку на додану вартість, акцизного та

митних зборів при переміщенні товарів через митний кордон України: об'єкти обкладення, ставки, послуги митниці, надання яких тягне за собою нарахування митних зборів.

ТЕМА 7. Нетарифне регулювання та дозвільна система України

Загальне поняття нетарифного регулювання. Рішення по ліцензійним і квотованим товарам. Види ліцензій, які застосовуються в Україні.

Класифікація методів нетарифного регулювання та дозвільної системи України.

Кількісні обмеження. Приховані методи. Основна тематика дозвільних документів. Облік реєстрація зовнішньоекономічних контрактів. Державне регулювання експорту, імпорту деяких видів товарів. Сертифікація імпортованої продукції. Ветеринарний контроль. Фітосанітарний контроль. Екологічний контроль. Контроль за переміщенням наркотиків. Санітарно-гігієнічний контроль. Інші види контролю згідно з митним законодавством.

ТЕМА 8. Товарна номенклатура в митній справі

Сутність товарної номенклатури, класифікації та кодування товарів.

Еволюція систем товарної номенклатури у світовій торгівлі. Стандартна міжнародна торговельна класифікація ООН (СМТК ООН). Номенклатура Ради митного співробітництва (НРМС).

Характеристика Гармонізованої системи опису і кодування товарів: основні елементи, ознаки, структура. Структура коду товарної номенклатури Митного тарифу України (УКТ ЗЕД). Правила класифікації товарів в УКТ ЗЕД.

ТЕМА 9. Основи переміщення та пропуск через митний кордон України товарів та інших предметів

Поняття «переміщення через митний кордон» та ознаки, що його характеризують.

Переміщення через митний контроль України транспортних засобів.

Переміщення товарів через митний кордон України.

Порядок переміщення готівки і банківських металів.

Порядок переміщення фізичних осіб через митний кордон України.

Порядок здійснення огляду та переогляду ручної поклажі та багажу.

Підстави та порядок проведення особистого огляду громадян.

Порядок переміщення через митний кордон об'єктів інтелектуальної власності.

ТЕМА 10. Особливості переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів

Заборони та обмеження щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України.

Особливості розміщення товарів на складі тимчасового зберігання. Зберігання товарів, транспортних засобів на складах митних органів.

Переміщення через митний кордон України культурних цінностей.

Порядок переміщення через митний кордон текстових та аудіовізуальних товарів.

Особливості переміщення гуманітарної допомоги.

Переміщення через митний кордон вторинної сировини та відходів.

Переміщення (пересилання) товарів через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях.

ТЕМА 11. Декларування митної вартості товарів

Порядок оформлення МД. Функції МД. Реєстраційний номер митної декларації. Реквізити журналу обліку МД. Розподіл аркушів МД.

Порядок заповнення граф МД-1 декларантом. Порядок заповнення граф МД-2 декларантом. Порядок заповнення граф МД митним органом.

Застосування та заповнення уніфікованої митної квитанції МД-1. Порядок заповнення декларації при переміщенні через кордон предметів громадян.

Обов'язки та відповідальність митного брокера, декларанта при декларування товарів.

ТЕМА 12. Організація та здійснення митного контролю

Сутність і мета митного контролю. Форми митного контролю. Зони митного контролю. Період перебування товарів та інших предметів під митним контролем. Документи, необхідні для митного контролю. Доступ службових осіб митниці на територію чи в приміщення підприємства.

Особливості здійснення митного контролю. Особливості здійснення митного контролю: товарів, транспортних засобів, речей громадян. Особливий огляд громадян як виняткова форма митного контролю.

Особливі режими митного контролю. Звільнення від митного контролю. Звільнення від митного огляду військових транспортних засобів та військової техніки. Спеціальні митні режими огляду речей.

Митний контроль за переміщенням вантажів між митницями. Контроль за доставкою товарів, що вивозяться з митної території України. Контроль за доставкою товарів, що ввозяться на митну територію України. Контроль за доставкою товарів, що транзитом через митну територію України. Контроль за доставкою товарів, що переміщуються між митницями у межах митної території України.

Спеціальні види контролю на митному кордоні України: ветеринарний, карантинний, екологічний та гомологічний.

ТЕМА 13. Особливості митного оформлення окремих видів вантажів

Характеристика системи митного оформлення. Комплекс заходів системи митного оформлення. Класифікація товарів при митному оформленні. Документи, необхідні для проведення митного оформлення: оперативно-зовнішньоторговельні, комерційні, розрахункові, транспортні, страхові та митні документи. Митна декларація. Порядок та правила її заповнення, порядок митного оформлення товарів. Сертифікація товарів при митному оформленні.

Митне оформлення юридичних та фізичних осіб. Митне оформлення інвестиційної діяльності. Митне оформлення бартерних операцій. Митне оформлення операцій із давальницькою сировиною.

ТЕМА 14. Контрабанда та порушення митних правил

Нормативно-правове визначення поняття – «контрабанда». Митні порушення. Види контрабанди. Митна профілактика контрабанди. Дізнання у справах про контрабанду.

Визначення поняття «корупція», корупційні порушення.

Організація боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил.

Механізм розпізнавання дій, які підпадають під визначення «контрабанда».

Основні види порушень митних правил та відповідальність за їх скоєння.

Відповідальність за контрабанду та порушення митних правил.

Проблеми в галузі боротьби з контрабандою та ПМП. Поняття порушення митних правил як адміністративного правопорушення. Склад митного адміністративного правопорушення.

Поняття контрабанди як кримінального злочину.

Відповідальність осіб, які вчинили порушення митних правил. Проведення у справах про порушення митних правил. Виконання постанов митного органу України про накладення адміністративного стягнення. Відповідальність митних органів України та їх службових осіб за неправомірні дії, які порушують права громадян.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Результати навчання	Навчальна діяльність	Навчальний час здобувача, год.
1	2	3
Знати: поняття, зміст та періоди становлення митної справи в Україні; основні категорії митної справи; джерела митної справи.	Тема 1. Загальні положення митної справи Лекція № 1 План лекції 1. Поняття, зміст та періоди становлення митної справи в Україні. 2. Основні категорії митної справи. 3. Джерела митної справи – офіційно-документальні форми вираження та закріплення норм митної справи. Митний кодекс України. 4. Митна політика України – різновид державної політики.	2
	Лекція № 2 План лекції 1. Організаційно-правові основи діяльності митних органів України 2. Система митних органів України. Завдання митних органів.	2

1	2	3
<p>Вміти: визначати поняття митної справи, окреслювати її зміст, з'ясувати поняття, предмет та метод митної справи, визначати поняття та види митно-правових відносин. Вміти з'ясувати структуру митних органів в Україні; окреслити їх завдання; визначати правовий статус митниць та митних постів.</p>	<p>3. Взаємодія митних органів з іншими державними органами, підприємствами та громадянами. Література Основна: 1, 2. Додаткова: 1, 3. Інтернет-ресурси: 2.</p>	
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичних занять № 1, 2. <i>Питання, які виносяться на СРС:</i> 1. Фактори, що впливають на зміст митної політики держави. 2. Цілі та методи здійснення митної політики. 3. Принцип єдності політики експортно-імпортного контролю. 4. Правовий статус Державної фіскальної служби України.</p>	7
	<p>Практичне заняття № 1. Митна справа. Поняття та джерела митної справи України 1. Дати визначення основних понять та видів митно-правових відносин. 2. Відповісти на тести. 3. Розв'язати ситуативні завдання.</p>	2
	<p>Практичне заняття № 2. Структура та організація діяльності митних органів в Україні 1. Дати визначення основних понять щодо структури та організації діяльності митних органів в Україні. 2. Відповісти на тести. 3. Розв'язати ситуативні завдання.</p>	2
<p>Знати: загальні відомості про виникнення і розвиток правового регулювання митної справи; джерела митного права; особливості набрання чинності законами України та іншими нормативно-правовими актами з питань державної митної справи та особливості їх застосування.</p>	<p>Тема 2. Нормативно-правове забезпечення митної діяльності Лекція № 3 План лекції 1. Виникнення і розвиток правового регулювання митної справи. 2. Поняття митного регулювання і митного законодавства. 3. Джерела митного права. 4. Особливості набрання чинності законами України та іншими нормативно-правовими актами з питань державної митної справи та особливості їх застосування. Література: Основна: 1-4. Додаткова: 1-12. Інтернет-ресурси: 1-4.</p>	2

1	2	3
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції. <i>Питання, які виносяться на СРС:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародно-правові акти, що регулюють митно-правові відносини. 2. Перспективи вдосконалення Митного Кодексу України. 	9
<p>Знати: поняття «митний режим»; умови, вимоги та обмеження митного режиму; види митних режимів; характеристику митних режимів.</p> <p>Вміти: з'ясувати поняття та особливості митних режимів, класифікувати митні режими, визначати особливості окремих їх видів.</p>	<p>Тема 3. Митні режими. Характеристика митних режимів Лекція № 4 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «митний режим». 2. Умови, вимоги та обмеження митного режиму. 3. Види митних режимів. 4. Характеристика митних режимів. <p>Література: Основна: 1, 2. Додаткова: 4, 22. Інтернет-ресурси: 1-4.</p> <p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття № 3. <i>Питання, які виносяться на СРС:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правове регулювання митного режиму митний склад. 2. Правове регулювання митного режиму вільна митна зона. 3. Правове регулювання митного режиму безмитна торгівля. 4. Правове регулювання митних режимів знищення або руйнування та відмова на користь держави. <p>Практичне заняття № 3. Поняття та види митних режимів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дати визначення основних видів митних режимів. 2. Відповісти на тести. 3. Розв'язати ситуаційні завдання. 	2
<p>Набути: теоретичних знань щодо основних напрямків митно-тарифного регулювання; функцій митного тарифу; тарифних пільг.</p>	<p>Тема 4. Митний тариф в системі зовнішньоекономічної діяльності Лекція № 5 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні напрямки митно-тарифного регулювання. 2. Функції митного тарифу. Митний тариф України. 3. Тарифні пільги. <p>Література: Основна: 1, 2-4, 6. Додаткова: 2, 3, 4. Інтернет-ресурси: 1-4.</p>	2

1	2	3
	<p>Самостійна робота студентів</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції. <i>Питання, які виносяться на СРС:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність митно-тарифного регулювання зовнішньої торгівлі. Застосування митних тарифів у різних державах. 	9
<p>Знати: поняття функції і цілі митної вартості товарів; заявлення митної вартості товарів; методи визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, та порядок їх застосування.</p> <p>Вміти: визначати митну та фактурну вартість товарів, застосовувати різні методи їх визначення.</p>	<p>Тема 5. Митна вартість товару та методи її визначення</p> <p>Лекція № 6</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття, функції і цілі митної вартості товарів. Заявлення митної вартості товарів. Методи визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, та порядок їх застосування. <p>Література: Основна: 1, 2. Додаткова: 3, 16. Інтернет-ресурси: 1-4.</p> <p>Самостійна робота студентів</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття № 4.</p> <p><i>Питання, які виносяться на СРС:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Послідовність застосовуються методів визначення митної вартості. Випадки, у яких метод визначення митної вартості за ціною угоди не може бути застосований. Відмінності у методах оцінки за ціною угоди щодо подібних та щодо ідентичних товарів, які імпортуються. <p>Практичне заняття № 4.</p> <p>Визначення митної вартості товарів</p> <ol style="list-style-type: none"> Дати визначення основних понять щодо митної та фактурної вартості товарів. Охарактеризувати методи визначення митної вартості. Відповісти на тести. Розв'язати ситуаційні завдання. 	2
<p>Набути: теоретичних знань щодо ставок мита; порядку нарахування та сплати мита; тарифних пільг та преференцій, видів пільг; плати за виконання митних формальностей.</p>	<p>Тема 6. Митні платежі</p> <p>Лекція № 7</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> Міжнародні договори України щодо митного обкладення товарів, речей тощо. Ставки мита: преференційні, пільгові, повні. Порядок нарахування та сплати мита. Тарифні пільги та преференції, види пільг. Плата за виконання митних формальностей. <p>Література: Основна: 1-6. Додаткова: 2, 3, 6. Інтернет-ресурси: 1-4.</p>	2

1	2	3
	<p>Самостійна робота студентів</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичних занять № 5, № 6.</p> <p><i>Питання, які виносяться на СРС:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Правила INCOTERMS: загальна характеристика, напрями застосування. Сучасний стан та тенденції надходжень митних платежів до бюджету України. 	7
<p>Набути: практичні навички щодо порядку обчислення та сплати мита.</p>	<p>Практичні заняття № 5, № 6.</p> <p>Порядок обчислення і сплати мита, тарифні пільги та преференції</p> <ol style="list-style-type: none"> Визначити види та сутність митних платежів. Навести порядок нарахування та стягнення: <ul style="list-style-type: none"> митних зборів; мита (ввізного та вивізного); акцизного збору. податку на додану вартість (ПДВ). Відповісти на тести. Розв'язати запропоновані задачі згідно з індивідуальним завданням. 	4
<p>Набути: теоретичних знань щодо сутності нетарифного регулювання ЗЕД; прихованих видів та фінансових методів торговельних обмежень; заборони окремих видів експорту та імпорту в Україні; дозволів державних уповноважених органів.</p>	<p>Тема 7. Нетарифне регулювання та дозвільна система України</p> <p>Лекція № 8</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність нетарифного регулювання ЗЕД та роль, яку воно відіграє в сучасних умовах. Приховані види та фінансові методи торговельних обмежень. Заборона окремих видів експорту та імпорту в Україні. Дозволи державних уповноважених органів. <p>Література:</p> <p>Основна: 1-6.</p> <p>Додаткова: 2, 3, 6.</p> <p>Інтернет-ресурси: 1-4.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття № 7.</p> <p><i>Питання, які виносяться на СРС:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Світова практика застосування нетарифних обмежень: ефективність і масштаби застосування. Вплив експортних квот на експорт українських товарів. 	9
<p>Набути: практичні навички щодо застосування засобів нетарифного регулювання митної політики.</p>	<p>Практичне заняття № 7.</p> <p>Правові основи нетарифного регулювання заходів митної політики</p> <ol style="list-style-type: none"> Дати визначення основних понять щодо правових основ нетарифного регулювання заходів митної політики. Відповісти на тести. Розв'язати ситуаційні завдання. 	2
<p>Набути: теоретичних знань щодо поняття товарної номенклатури, класифікації і</p>	<p>Тема 8. Товарна номенклатура в митній справі</p> <p>Лекція № 9</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття товарної номенклатури, класифікації і 	2

1	2	3
<p>кодування товарів; необхідності та значення кодування товарів зовнішньоекономічної діяльності; сутності та принципів кодування відповідно до УКТ ЗЕД.</p>	<p>кодування товарів. 2. Необхідність та значення кодування товарів зовнішньоекономічної діяльності. 3. Українська класифікація товарів ЗЕД: сутність та принципи кодування. Література: Основна: 1, 2. Додаткова: 2, 3, 4, 7. Інтернет-ресурси: 1-4</p>	
<p>Набути: практичні навички щодо визначення кодів товарів відповідно до УКТ ЗЕД.</p>	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичних занять № 8, № 9. <i>Питання, які виносяться на СРС:</i> 1. Сертифікати про походження товару. 2. Верифікація сертифікатів походження товарів як один із напрямків роботи митних органів України.</p>	7
<p>Набути: теоретичних знань щодо способів переміщення товарів; основних умов переміщення громадянами України товарів, предметів і транспортних засобів через митний кордон України; особливостей переміщення іноземної валюти через митний кордон України та митних операцій на трубопроводному транспорті.</p>	<p>Практичні заняття № 8, № 9. Товарна номенклатура в митній справі 1. Дати визначення основних понять щодо товарної номенклатури ЗЕД. 2. Ознайомитись з Правилами інтерпретації УКТ ЗЕД та особливостями її використання в процесі розрахунку митних платежів. 3. Відповісти на тести. 4. Розв'язати ситуаційні завдання.</p> <p>Тема 9. Основи переміщення та пропуск через митний кордон України товарів та інших предметів Лекція № 10 План лекції 1. Способи переміщення товарів. 2. Основні умови переміщення громадянами України товарів, предметів і транспортних засобів через митний кордон України. 3. Особливості переміщення іноземної валюти через митний кордон України. 4. Особливості митних операцій на транспорті. Література: Основна: 1, 2. Додаткова: 3, 5, 9, 12, 23. Інтернет-ресурси: 1-4.</p>	4
	<p>Тема 9. Основи переміщення та пропуск через митний кордон України товарів та інших предметів Лекція № 10 План лекції 1. Способи переміщення товарів. 2. Основні умови переміщення громадянами України товарів, предметів і транспортних засобів через митний кордон України. 3. Особливості переміщення іноземної валюти через митний кордон України. 4. Особливості митних операцій на транспорті. Література: Основна: 1, 2. Додаткова: 3, 5, 9, 12, 23. Інтернет-ресурси: 1-4.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття № 10. <i>Питання, які виносяться на СРС:</i> 1. Порядок та умови переміщення громадянами України товарів, предметів і транспортних засобів через митний кордон України. 2. Правове регулювання декларування та переміщення через митний кордон України національної валюти, іноземної валюти, платіжних карток, банківських металів.</p>	9

1	2	3
<p>Набути: практичні навички щодо переміщення та пропуску через митний кордон України товарів та інших предметів.</p>	<p>Практичне заняття № 10. Переміщення та пропуск через митний кордон України товарів та інших предметів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дати визначення основних понять щодо переміщення та пропуску через митний кордон України товарів та інших предметів. 2. Відповісти на тести. 3. Розв'язати ситуаційні завдання. 	2
<p>Набути: теоретичних знань щодо особливостей переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів (культурних цінностей, текстових та аудіовізуальних товарів, гуманітарної допомоги, вторинної сировини та відходів, поштових та експрес-відправлень).</p>	<p>Тема 10. Особливості переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів Лекція № 11 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Заборони та обмеження щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України. 2. Особливості розміщення товарів на складі тимчасового зберігання. Зберігання товарів, транспортних засобів на складах митних органів. <p>Лекція № 12 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Переміщення через митний кордон України культурних цінностей. 2. Порядок переміщення через митний кордон текстових та аудіовізуальних товарів. 3. Особливості переміщення гуманітарної допомоги. 4. Переміщення через митний кордон вторинної сировини та відходів. <p>Література: Основна: 1, 2. Додаткова: 3, 5, 9, 12, 23. Інтернет-ресурси: 1-4.</p>	2
<p>Набути: практичні навички щодо визначення особливостей переміщення та пропуску через митний кордон України товарів та інших предметів.</p>	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття № 11. <i>Питання, які виносяться на СРС:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Митні формальності на різних видах транспорту. 2. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України громадянами. 	9
<p>Набути: практичні навички щодо визначення особливостей переміщення та пропуску через митний кордон України товарів та інших предметів.</p>	<p>Практичне заняття № 11. Особливості переміщення та пропуску через митний кордон України товарів та інших предметів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дати визначення основних понять щодо переміщення та пропуску через митний кордон України товарів та інших предметів. 2. Відповісти на тести. 3. Розв'язати ситуаційні завдання. 	2
<p>Набути: теоретичних знань щодо поняття та процедури митного декларування; видів</p>	<p>Тема 11. Декларування митної вартості товарів Лекція № 13 План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та процедура митного декларування. 2. Види митних декларацій. 	2

1	2	3
<p>митних декларацій; місця та строків декларування.</p> <p>Набути: практичні навички щодо здійснення процедури декларування товарів.</p>	<p>3. Місце та строки декларування.</p> <p>Література: Основна: 1, 2. Додаткова: 3, 8, 10, 11, 13-29. Інтернет-ресурси: 1-4.</p> <p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичних занять № 12-№ 14. <i>Питання, які виносяться на СРС:</i> 1. Особливості оформлення митних декларацій. 2. Підприємницька діяльність з надання митних послуг. 3. Правове регулювання діяльності митного брокера та митного перевізника.</p> <p>Практичне заняття № 12. Вивчення основ митного декларування товарів 1. Дати визначення основних понять щодо митного декларування товарів. 2. Вивчити види митної декларації. 3. Відповісти на тести. 4. Розв'язати ситуаційні завдання.</p> <p>Практичні заняття № 13, № 14. Вивчення процедури декларування товарів 1. Ознайомитись з будовою митної декларації. 2. Вивчити порядок заповнення основних граф митної декларації. 3. Провести декларування запропонованого товару.</p>	<p>3</p> <p>7</p> <p>2</p> <p>4</p>
<p>Набути: теоретичних знань щодо норм митного законодавства стосовно порядку здійснення, принципів та форм митного контролю при переміщенні товарів та транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України.</p>	<p>Тема 12. Організація та здійснення митного контролю Лекція № 14 План лекції 1. Поняття, принципи та строки митного контролю. 2. Види та форми митного контролю. 3. Поняття та класифікація пунктів пропуску через державний кордон. 4. Зона митного контролю. Правовий режим зони митного контролю.</p> <p>Література: Основна: 1, 2. Додаткова: 1, 3, 5, 9, 11, 12. Інтернет-ресурси: 1-4.</p> <p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичних занять № 15. <i>Питання, які виносяться на СРС:</i> 1. Права і обов'язки суб'єктів митного контролю. 2. Особливості проведення особистого огляду. 3. Залучення спеціалістів та експертів для участі в здійсненні митного контролю.</p>	<p>2</p> <p>9</p>
<p>Вміти: застосовувати норми митного</p>	<p>Практичне заняття № 15. Вивчення організації та здійснення митного</p>	<p>2</p>

1	2	3
законодавства щодо регулювання питань, пов'язаних із здійсненням митного контролю.	контролю 1. Дати визначення основних понять щодо організації та здійснення митного контролю. 2. Відповісти на тести. 3. Розв'язати ситуаційні завдання.	
Набути: теоретичних знань щодо норм митного законодавства стосовно митного оформлення товарів при переміщенні через митний кордон України.	Тема 13. Особливості митного оформлення окремих видів вантажів Лекція № 15 План лекції 1. Митне оформлення: поняття, цілі, види. 2. Етапи здійснення митного оформлення товарів, які переміщують через митний кордон України. 3. Види процедур митного оформлення. Лекція № 16 План лекції 1. Особливості митного оформлення алкогольних напоїв та тютюнових виробів. 2. Митне оформлення транспортних засобів при їх ввезенні та вивезенні для постійного користування. 3. Митне оформлення вторинної сировини при її переміщенні через митний кордон України. 4. Особливості митного оформлення вантажів гуманітарної допомоги. Література: Основна: 1, 2. Додаткова: 1, 3, 5, 9, 11, 12. Інтернет-ресурси: 1-4.	 2 2
Вміти: застосовувати норми митного законодавства щодо регулювання питань, пов'язаних із здійсненням митного оформлення.	Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичних занять № 16. <i>Питання, які виносяться на СРС:</i> 1. Митне оформлення юридичних та фізичних осіб. 2. Митне оформлення інвестиційної діяльності. 3. Митне оформлення бартерних операцій. 4. Митне оформлення операцій із давальницькою сировиною.	9
Вміти: застосовувати норми митного законодавства щодо регулювання питань, пов'язаних із здійсненням митного оформлення.	Практичне заняття № 16. Вивчення особливостей митного оформлення окремих видів вантажів 1. Дати визначення основних понять щодо організації та здійснення митного оформлення. 2. Вивчити особливості митного оформлення окремих видів вантажів 3. Відповісти на тести. 4. Розв'язати ситуаційні завдання.	2
Набути: теоретичних знань щодо виявлення порушень митних правил та контрабанди	Тема 14. Контрабанда та порушення митних правил Лекція № 17 План лекції 1. Контрабанда й контрафакт: сутність злочинів. 2. Конфіскація товарів як стягнення за порушення митних правил. 3. Співучасть у злочинах пов'язаних з ухиленням від	2

1	2	3
<p>Вміти: визначати склад та можливу відповідальність за скоєні порушення митних правил.</p>	<p>сплати митних платежів. 4. Становлення та розвиток митної справи у боротьбі з контрабандою та порушенням митних правил в Україні. Література: Основна: 1, 2. Додаткова: 3. Інтернет-ресурси: 1-4.</p>	
	<p>Самостійна робота студентів Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичних занять № 17. <i>Питання, які виносяться на СРС:</i> 1. Вимоги до складання протоколу про порушення митних правил 2. Термін звернення постанови про накладення адміністративного стягнення до виконання. 3. Стадії митних розслідувань. 4. Види стягнень, що застосовуються у разі порушень митних правил. 5. Специфіка порушень митних правил.</p>	7
	<p>Практичне заняття № 17. Вивчення порушень митних правил та контрабанди 1. Дати визначення основних понять щодо порушень митних правил та контрабанди. 2. На основі індивідуального завдання навести склад порушення митних правил. 3. Відповісти на тести. 4. Розв'язати ситуаційні завдання.</p>	2
Всього		180

III. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

5.1. Основні:

1. Гребельник О. П. Митна справа : підручник. 4-те вид., оновлене та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 472 с.
2. Гребельник О. П. Митна справа : підручник. 5-те вид., оновл. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 400 с.
3. Дьяченко О. В. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : опорний конспект лекцій. Київ : КНТЕУ, 2014. 152 с.
4. Мельник Т. М., Дьяченко О. В., Зубко О. В. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : підручник / за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : КНТЕУ, 2014. 600 с.
5. Податкова система : навч. посіб.к / за заг. ред. П. В. Мельника, В. Л. Андрущенка. Київ : Кондор, 2014. 698 с.
6. Хільська І. І. Митне регулювання ЗЕД : опорний конспект лекцій. Вінниця : Центр підготовки наукових та навчально-методичних видань ВТЕІ КНТЕУ, 2013. 114 с.

5.2. Додаткові:

1. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України: станом на 17 листопада 2012 р.: [від 16 квітня 1991 р.] № 959-XII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
2. Про Митний тариф України: Закон України від 19 вересня 2013 року № 584-VII. URL: // <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/zakoni-ukraini/62371.html>
3. Митний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 15 липня 2017 року. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 278 с.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI із змінами і доповненнями станом на 17.09.2015. URL: http://kodeksy.com.ua/podatkovij_kodeks_ukraini.htm
5. Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України: Постанова КМУ № 1031 від 05.10.11. URL: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/postanovi/62472.html>
6. Про затвердження Порядку справляння єдиного збору у пунктах пропуску через державний кордон: постанова КМУ: станом на 14 грудня 2011 р.: [від 24 жовтня 2002 р.] № 1569. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP021569.html
7. Про затвердження Порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності: Постанова КМУ № 28-2012-п від 21.05.2012. URL: http://kodeksy.com.ua/norm_akt/sourceKМУ/type/428-2012-21.05.2012.htm
8. Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій: постанова КМУ від 21 травня 2012 р. № 450. URL: <http://qdpro.com.ua/node/14815>

9. Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними: Постанова КМУ 451 від 21.05.2012 р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP031989.html

10. Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України № 651 від 30.05.2012 р. URL: <http://www.pandia.ru/text/78/369/102.php>

11. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України № 631 від 30.05.2012 р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE21672.html

12. Про затвердження Порядку взаємодії митних органів із Центральним митним управлінням лабораторних досліджень та експертної роботи при проведенні митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (аналізу, експертизи) та форми акту про взяття проб (зразків) товарів: Наказ міністерства фінансів від 31.05.2012 № 654. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1071-12>

13. Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій: Наказ МФУ від 20 вересня 2012 року № 1011. URL: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/62422.html>

14. Про затвердження Класифікації країн світу: Наказ Державної служби статистики України від 05.09.2012 № 373. URL: <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-klasifikaciyi-krayin-svitu-doc-45763.html>

15. Про затвердження Класифікатора місць прибуття: НАКАЗ ДМСУ № 395 від 17.05.11 р. URL: <https://qdpro.com.ua/document/52382>

16. Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення: Наказ МФУ від 24 травня 2012 року № 599. URL: <http://qdpro.com.ua/node/15501>

17. Класифікатор видів надходжень бюджету, що контролюються митними органами. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/reestri-ta-klasifikatori/klasifikatori/vidomchi-klasifikatori-informatsii-z-pi/62553.html>

18. Класифікатор видів транспорту. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/reestri-ta-klasifikatori/klasifikatori/vidomchi-klasifikatori-informatsii-z-pi/62564.html>

19. Класифікатор видів упаковок. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/reestri-ta-klasifikatori/klasifikatori/vidomchi-klasifikatori-informatsii-z-pi/62563.html>

20. Класифікатор документів. URL: <http://sta-sumy.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/reestri-ta-klasifikatori/klasifikatori/vidomchi-klasifikatori-informatsii-z-pi/62560.html>

21. Класифікатор заходів гарантування. URL: <http://www.qdpro.com.ua/node/16214>

22. Класифікатор митних режимів. URL: <http://www.qdpro.com.ua/node/16207>

23. Класифікатор особливостей переміщення товарів через митний кордон України. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/reestri-ta-klasifikatori/klasifikatori/vidomchi-klasifikatori-informatsii-z-pi/62567.html>

24. Класифікатор системи позначень одиниць вимірювання та обліку URL: <http://www.zkg.ua/klasyfikator-systemy-poznachen-odynyts-vymiryuvannya-ta-obliku-2015/>

25. Класифікатор типів декларацій. – URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/reestri-ta-klasifikatori/klasifikatori/vidomchi-klasifikatori-informatsii-z-pi/62569.html>

26. Класифікатор типів контейнерів. URL: <http://www.qdpro.com.ua/node/16222>

27. Класифікатор умов поставки. URL: <http://legas.com.ua/docdet/1007/calculators.aspx>

28. Класифікатор характерів угод. URL: <http://sta-sumy.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/reestri-ta-klasifikatori/klasifikatori/vidomchi-klasifikatori-informatsii-z-pi/print-62565.html>

29. Классификатор иностранных валют и банковских металлов. URL: <http://www.ukragroconsult.com/partnerstvo/spravochnik/mirovye-birzhi/klasyfikator-inostrannyh-valyut-i-bankovskih-metallor>

5.3. Інтернет-ресурси:

1. Нормативні акти України. URL: www.nau.kiev.ua.
2. Офіційний веб-сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/>
3. Офіційний веб-сайт Митної служби. URL: <http://www.customs.gov.ua>
4. Сервер Верховної Ради України. URL: www.rada.gov